

Josep Claret: modernitat artística i funcionalitat

Per a una gran majoria, Josep Claret ha estat fins ara –i per raons més que suficients– un arquitecte vinculat amb el fenomen d'expansió urbanística i turística que va caracteritzar el període de l'anomenat *desarrollismo* franquista. I, certament, la seva biografia indica que després de la Guerra Civil va emprendre progressivament aquest camí. Tanmateix, la tasca curadora de Gemma Domènech i Rosa M. Gil a l'exposició «Josep Claret (1908-1988). Arquitecte entre la república i la dictadura» (Museu d'Història de la Ciutat de Girona, tardor de 2009) aporta una mirada polièdrica, i enmig d'aquesta complexitat hi apareix un autèntic apunt d'art. En efecte, s'hi descobreix el Claret jove, artista i divulgador crític dels nous corrents estètics del primer terç del segle xx.

En el llibre-catàleg que acompanya l'exposició, un text de l'historiador de l'art Narcís Selles es revela com una recerca precisa sobre el qui va ser, abans que arquitecte, un artista inquiet en el context de la Girona de final dels anys vint i de l'època republicana. Veritablement, l'estudi del vessant artístic de Josep Claret proporciona una visió ajustada de la vitalitat cultural de la ciutat abans del conflicte que es va desencadenar el 1936, una etapa en què els llenguatges lligats a la modernitat prenién protagonisme i en què l'arquitecte, tot just acabat de llicenciar, fou un dels artífexs de l'«impuls republicà» que pretenia eixamplar, entre altres, les vies d'accés a l'art i la cultura.

El quefer artístic de Claret i els seus escrits crítics més a *la page* treien a la llum aspectes com la preocupació per fer arribar a un públic nombrós les propostes de les avantguardes del moment i, sobretot, plantejaven interrogants entorn de la seva utilitat social. Aquest debat, sens dubte, no està allunyat de les actuals manifestacions artístiques d'avançada, amb freqüència patidores de carències quant a la seva recepció i la seva connectivitat amb el context sobre el qual pretenen incidir; un autèntic escull que en comptades ocasions se supera i que pot comportar, com li va succeir a aquell artista i arquitecte novell, l'abandó dels plantejaments de risc en nom de la cerca dels hipotètics gustos majoritaris. En la figura de Josep Claret aquest canvi d'orientació es va acabar de definir en el marc de l'obscurantisme cultural del franquisme. En els nostres dies, malgrat les diferències, no és infreqüent trobar-nos amb girs cap

a uns posicionaments estètics aparentment renovats però que contenen un substrat conservador.

Aquesta exposició, molt aconseguida pel que fa al descobriment d'una faceta del passat poc coneguda, gairebé oculta –les avantguardes artístiques i el racionalisme arquitectònic a la demarcació de Girona–, és un model de treball cultural en el sentit que suggereix també elements de reflexió sobre les dinàmiques artísticoculturals dominants en el nostre present.